

Между литературата и фолклора: девойката с отсечените ръце
Вихра Баева

<http://doi.org/10.7546/BF.2.2024.01>

(Резюме)

Настоящият текст се фокусира върху един световно разпространен сюжетен тип: историята за девойка, чиито ръце са отсечени и отново възстановени по чудесен начин. Разглеждам проявите и символиката на мотива в литературна и фолклорна форма в българска среда. Обосновавам предположението, че той възниква като елемент от архаични инициационни изпитания, а оттам прониква във фолклорната приказка, където носи символиката на прехода на героинята от девойка в съпруга и майка. На покъсен етап мотивът прониква в религиозната литература и се християнизира. Можем също да допуснем поредица от заимствания и влияния, които се разгръщат във времето и протичат и в двете посоки. Християнският и фолклорният наратив споделят общ културен фонд от сюжети, мотиви, образи и символи, които възлизат към древна архетипна основа, но запазват способността си да поемат разнообразни значения в различни контексти.

Ключови думи: девойката с отсечените ръце; литература и фолклор; вълшебна приказка; инициация

Вихра Баева
Институт за етнология и фолклористика
с Етнографски музей
Българска академия на науките
ул. „Акад. Георги Бончев“, бл. 6
1113 София, БЪЛГАРИЯ
vihra.baeva@iefem.bas.bg